

Bilag 1

Udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Rydal i Frederikshavn Kommune

VÆSENTLIGHEDSVURDERING

Projektnavn **PLST Miniaftale – 808 Rydal**
Projektnr. **1100062364**
Modtager **PLST**
Dokumenttype **Rapport**
Version **1.0**
Dato **26/01 – 2026**
Udarbejdet af **EMIB, ULZE**
Kontrolleret af **KSPE, KNHS**
Godkendt af **EMSF**

INDHOLD

1.	Indledning	1
1.1	Hvad er en væsentlighedsvurdering?	1
1.2	Baggrund	1
1.3	Lovgrundlag	1
1.4	Metode	3
2.	Beskrivelse af udkast til bekendtgørelsen	7
2.1	Udkast til bekendtgørelse om en energipark	7
2.2	Miljøeffekter og potentielle påvirkninger	8
3.	Identifikation af Natura 2000-områder	14
3.1	Potentielt påvirkede Natura 2000-områder	14
4.	Væsentlighedsvurdering for N4 Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Å's udløb	17
4.1	Generel beskrivelse	17
4.2	Udpegningsgrundlaget	17
4.3	Områdets bevaringsmålsætninger	19
4.4	Vurdering af påvirkning af habitatområde H4	20
5.	Væsentlighedsvurdering for N8 Åsted Ådal, Bangsbo Ådal og omliggende overdrevsområder	25
5.1	Generel beskrivelse	25
5.2	Udpegningsgrundlaget	25
5.3	Vurdering af påvirkning af habitatområde H8	28
6.	Samlet konklusion	31
7.	Referencer	32

1. INDLEDNING

1.1 Hvad er en væsentlighedsvurdering?

Det påhviler myndigheden at sikre beskyttelsen af Natura 2000-områder. Derfor foretages en screening af hvilke beskyttede områder, der eventuelt kan påvirkes ved realisering af udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Rydal i Frederikshavn Kommune.

Der udføres en vurdering af, om udkast til bekendtgørelsen kan påvirke internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) væsentligt. De beskyttede områder omfatter både habitatområder og fuglebeskyttelsesområder.

I det følgende foretages en væsentlighedsvurdering for omkringliggende Natura 2000-områder, der potentiel kan blive påvirket af realisering af udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Rydal i Frederikshavn Kommune. Væsentlighedsvurderingen for Natura 2000-områderne omfatter en beskrivelse af de eksisterende naturforhold i områderne samt en vurdering af udkast til bekendtgørelsens potentielle påvirkning af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for relevante områder. Til sidst gives en vurdering af kumulative påvirkninger og en sammenfattende vurdering for den potentielle påvirkning af Natura 2000-områderne.

1.2 Baggrund

Udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Rydal i Frederikshavn Kommune beskriver, at det areal, der udlægges, er en energipark. Arealet ved Rydal er udpeget med henblik på at fremme opstilling af vindmøller og solcelleanlæg. Bekendtgørelsen indeholder desuden bestemmelser, som beskriver, at udpegningen af arealet som energipark, herunder opstilling af vindmøller og solcelleanlæg, ikke er til hinder for realisering af vådområder på lavbundsarealer, samt etablering af tekniske anlæg. Udkast til bekendtgørelsen rummer ikke bestemmelser vedrørende placering, type, højde, udseende, mv. af vindmøller og solcelleanlæg samt viden om adgang, hegn, korridorer eller øvrige bestemmelser om området. Disse forhold fastlægges i den efterfølgende kommunale planlægning.

1.3 Lovgrundlag

Natura 2000-områder er et netværk af naturområder i hele EU, der indeholder særlig værdifuld natur set i et europæisk perspektiv. Natura 2000-områderne er udpeget jf. EU's habitatdirektiv og fuglebeskyttelsesdirektiv for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU, samt levesteder og rasteområder for fugle (Habitatdirektivet, 1992; Rådet for de Europæiske fællesskaber, 1979).

Natura 2000-områder kan bestå af enten et habitatområde, et fuglebeskyttelsesområde eller begge dele. For hvert Natura 2000-område er der fastlagt et udpegningsgrundlag, der består i en liste med naturtyper, arter og/eller fugle, som det enkelte område er udpeget for at beskytte.

Det overordnede mål for Natura 2000-områderne er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, der indgår i områdernes udpegningsgrundlag. Habitatdirektivet

og fuglebeskyttelsesdirektivet angiver en række kriterier, som skal være opfyldt, for at en naturtype eller art kan siges at have gunstig bevaringsstatus.

Gunstig bevaringsstatus i Natura 2000

Habitatdirektivet giver følgende generelle definitioner af bevaringsstatus. En naturtypes bevaringsstatus anses for gunstig, når:

- Det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse,
- Den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for dens opretholdelse på langt sigt, er tilstede og sandsynligvis stadig vil være det i en overskuelig fremtid, og
- Bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig efter litra i), jf. nedenfor.

II. En arts bevaringsstatus anses for gunstig (litra i), når:

- Data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder,
- Artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket, og
- Der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande.

For at sikre, at Natura 2000-områdernes arter og naturtyper opnår gunstig bevaringsstatus, er der for hvert Natura 2000-område udarbejdet en Natura 2000-plan med bevaringsmålsætninger, der sætter rammerne for, hvordan der skal arbejdes for at sikre gunstig bevaringsstatus. Områderne overvåges som led i den nationale DEVANO/NOVANA-overvågning, og der udgives jævnligt statusrapporter for gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter for hele landet samt basisanalyser, der beskriver tilstanden i hvert område forud for hver planperiode.

Habitatdirektivets hovedprincipper for administration af Natura 2000-områderne består af følgende trin, som regulerer muligheden for at godkende en plan eller et projekt, der kan påvirke området:

- Krav om væsentlighedsvurdering (jf. artikel, 6 stk. 3) af planer og projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for et Natura 2000-områdes forvaltning, med henblik på at vurdere, om de kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.
- Krav om konsekvensvurdering (jf. artikel 6, stk. 3), hvis væsentlighedsvurderingen ikke kan afvise, at en plan eller projekt kan have en væsentlig påvirkning.
- Planer og projekter, der ikke kan afvises at ville skade et Natura 2000-område, kan ikke vedtages eller tillades.
- I særlige tilfælde er der mulighed for at fravige beskyttelsen (jf. artikel 6 stk. 4). Fravigelse af beskyttelsen kræver, at der som minimum er tale om et projekt, der er af bydende samfundsøkonomisk interesse, at der ikke findes alternative løsninger, og at der iværksættes kompenserende foranstaltninger.

Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet er bl.a. indarbejdet i dansk lovgivning via habitatbekendtgørelsen (Habitatbekendtgørelsen, 2023).

1.4 Metode

Afsnittet beskriver anvendte metoder til beskrivelse af eksisterende forhold og vurdering af påvirkninger i forbindelse med væsentlighedsvurderingen.

1.4.1 Metode til identifikation af områder som kan påvirkes

Natura 2000 områder som geografisk overlapper med udkast til bekendtgørelses foreslåede areal, indgår altid. Natura 2000 områder, som overlapper med påvirkningszonen, vil også indgå i vurderingen. Dertil indgår områder, som har arter på udpegningsgrundlaget, som forekommer udenfor Natura 2000 området men indenfor påvirkningszonen. Endelig vurderes det, om de aktiviteter og faciliteter, som realisering af udkast til bekendtgørelsen medfører, kan resultere i en barrierevirkning ved at hindre eller vanskeliggøre mobile arters vandring/træk mellem Natura 2000-områder. Disse Natura 2000-områder medtages også.

1.4.2 Metode til beskrivelse af den aktuelle miljøstatus

Natura 2000-områdernes tilstand beskrives på baggrund af eksisterende viden om områderne og de udpegede naturtyper og arter, som potentielt kan blive påvirket. Til kortlægning af nærliggende Natura 2000-områder er der søgt oplysninger om bevaringsmålsætninger, samt udbredelse, bevaringsstatus og naturtilstand for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget i:

- MiljøGIS for Natura 2000-planer 2022-2027 (Miljøstyrelsen, 2022)
- MiljøGIS for basisanalyse for vandområdeplanerne 2021-2027 (Miljøstyrelsen, 2021)
- Natura 2000-planer
- Natura 2000-basisanalyser

Følgende kilder er benyttet til at indhente oplysninger om eksisterende forhold:

- Plandata (Plan- og Landdistriktsstyrelsen, 2025)
- Danmarks Arealinformation (Danmarks Miljøportal, 2025)
- DOFbasen (DOF Birdlife, 2025)
- Arter.dk (Arter.dk, 2025)
- Naturbasen (Naturbasen.dk - Licensnr: E05/2015, 2025)
- Fiskepleje (DTU Aqua, 2025)

Der er i forbindelse med vurderingen af bekendtgørelsen ikke udført feltarbejde.

1.4.3 Væsentlighedsvurdering

Væsentlighedsvurderingen gennemføres for at vurdere, om udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Rydal i Frederikshavn Kommune kan medføre en væsentlig påvirkning på et Natura 2000-område. Bekendtgørelsen udpeger et areal til energipark, men det er ikke givet hvornår, og om projekterne som muliggøres med bekendtgørelsen, realiseres. Før et konkret projekt kan realiseres i det udpegede areal, skal der gennemføres en kommuneplan- og lokalplanproces, hvor myndigheden skal tage stilling til, om det konkrete projekt skal miljøvurderes. I begge disse

processer indgår en vurdering af om hhv. planudkastet eller projektforslaget kan påvirke internationale naturbeskyttelsesområder.

I væsentlighedsvurderingen vurderes udkast til bekendtgørelsens potentielle påvirkninger af samtlige naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for de berørte Natura 2000-områder, på grundlag af udkast til bekendtgørelsens karakter og de sandsynlige miljøeffekter som et kommende konkret projekt vil kunne afstedkomme.

I den efterfølgende vurdering gennemføres en trinvis screening. Første trin består i at vurdere hvilke Natura 2000-områder, der skal indgå i væsentlighedsvurderingen for udkast til bekendtgørelsen. Derefter foretages en væsentlighedsvurdering af hvert af de Natura 2000-områder, der er vurderet relevante.

Væsentlighedsvurderingen gennemføres ved, at det samlede udpegningsgrundlag først vurderes overordnet i forhold til de potentielle påvirkninger fra udkast til bekendtgørelsen. Naturtyper og arter, som umiddelbart kan afvises at blive påvirket, behandles ikke yderligere. Naturtyper og arter, der potentielt er følsomme overfor de forventede påvirkninger, og som derfor potentielt kan blive påvirket, beskrives i forhold deres karakter, udbredelse, tilstand og sårbarhed.

Det vurderes herefter for hver enkelt naturtype eller art, om realisering af planen kan have negativ indflydelse på opretholdelsen eller opnåelsen af gunstig bevaringsstatus eller Natura 2000-planens målsætninger for de arter og naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget.

Vurderingen sker ud fra følgende vurderingskriterier for naturtyper:

- Om naturtypens naturlige udbredelsesområde påvirkes.
- Om de særlige strukturer og de særlige funktioner, der er nødvendige for naturtypens opretholdelse på langt sigt, påvirkes.
- Om bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for naturtypen, påvirkes.
- Om de konkrete bevaringsmålsætninger for naturtypen påvirkes.

Og for dyre- og plantearter:

- Om der sker påvirkning af bestandsudviklingen for den pågældende art, så artens mulighed for at opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levesteder påvirkes.
- Om artens naturlige udbredelsesområde påvirkes, eller om der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket som følge af projektet.
- Om sandsynligheden for, at der fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare artens bestande påvirkes.
- Om konkrete bevaringsmålsætninger for arten påvirkes.

På baggrund af vurderingerne vurderes det for de aktuelle naturtyper og arter, om det kan afvises eller ikke afvises, at der kan ske en væsentlig negativ påvirkning, og om der er behov for at gennemføre en konsekvensvurdering for Natura 2000-området. Væsentlighedsvurderingen omfatter ikke en vurdering af virkningen af mulige afværgetiltag, som først skal vurderes i Natura 2000-konsekvensvurderingen.

EU-Domstolen har fastslået, at det skal anses som en væsentlig påvirkning, hvis en plan eller et projekt risikerer at skade bevaringsmålsætningen for det pågældende Natura 2000-område. EU-Domstolen har dermed understreget, at påvirkningen skal vurderes ud fra, om den er så væsentlig, at de bevaringsmålsætninger, der opstilles i Natura 2000-planen ikke kan opnås, hvorefter naturtyperne og arterne skal være stabile eller i fremgang.

Det må imidlertid være en væsentlig påvirkning, hvis påvirkningen kan få betydning f.eks. ved at skade beskyttede arter eller naturtyper. Således har EU-domstolen i en dom slået fast, at en lille, men varig og uoprettelig reduktion af en prioriteret naturtype kan udgøre en væsentlig påvirkning, og dermed anses som en skade på et Natura 2000-områdes integritet.

I den anden ende af skalaen må det antages, at en påvirkning som udgangspunkt ikke er væsentlig, f.eks.:

- hvis påvirkningen skønnes at indebære negative udsving i bestandsstørrelser, der er mindre end de naturlige udsving, der anses for at være normale for den pågældende art eller naturtype, eller
- hvis den beskyttede naturtype eller art efter en konkret vurdering skønnes hurtigt og uden menneskelig indgriben at kunne opnå den hidtidige tilstand eller en tilstand, der skønnes at svare til eller være bedre end den hidtidige tilstand. Midlertidige forringelser eller forstyrrelser i en eventuel anlægsfase, der ikke har efterfølgende konsekvenser for de arter og naturtyper Natura 2000-området er udpeget for at beskytte, er almindeligvis ikke væsentlig påvirkning.

1.4.4 Konsekvensvurdering

I en konsekvensvurdering foretages en dybdegående analyse for de arter og naturtyper, for hvilke der i væsentlighedsvurdering ikke kunne udelukkes, at der foreligger en væsentlig påvirkning. Målet er at vurdere, om der sker en "skade" på udpegningsgrundlaget og områdets integritet. Ved en skade på et Natura 2000-områdes integritet i en konsekvensvurdering forstås, at projektet forringer bevaringsstatus for arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget, og dermed er i strid med målsætningerne for Natura 2000-områderne.

Der benyttes ved vurderingen grundlæggende de samme kriterier som ved væsentlighedsvurderingen, men vurderingen skal foretages ud fra bedste videnskabelige viden, og det skal kunne påvises, at der ikke er risiko for at skade området under hensyntagen til forsigtighedsprincippet.

Desuden skal områdernes integritet bevares. "Områdets integritet" refererer i habitatdirektivet til nødvendigheden af at opretholde den naturlige tilstand og karakter af et beskyttet område for at sikre bevarelsen af de levesteder og arter, der er beskyttet af direktivet. Det indebærer at forhindre eller minimere menneskelige aktiviteter, der kunne forstyrre eller ændre områdets naturlige dynamik og struktur.

Hvis konsekvensvurdering vurderer, at områdets integritet og udpegningsgrundlaget skades, kan der foreslås afhjælpende foranstaltninger. Dette betyder, at det foreslåede projekt modificeres på den måde, at skaden undgås.

Hvis det ikke er muligt at afhjælpe skaden tilstrækkeligt, kan projektet kun gennemføres ved at indlede en fravigelse efter habitatbekendtgørelsens § 11.

2. BESKRIVELSE AF UDKAST TIL BEKENDTGØRELSEN

I det følgende beskrives de mulige sandsynlige forventede miljøeffekter som kan opstå ved realisering af udkast til bekendtgørelsen. Ud over miljøeffekter som kan knyttes til realisering af udkast af bekendtgørelsen beskrives også den samlede påvirkning, som udkast til bekendtgørelse kan medføre i kumulation med andre planer og projekter.

2.1 Udkast til bekendtgørelse om en energipark

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har i samarbejde med relevante statslige myndigheder, landets kommuner og VE-branchen, identificeret en række potentielle arealer til energiparker rundt om i Danmark. Energiparkerne udpeges i bekendtgørelser med ophæng i Lov om statsligt udpegede energiparker (Lov nr. 614 af 11. juni 2024). Et af de potentielle arealer ligger ved Rydal i Frederikshavn Kommune, og Plan- og Landdistriktsstyrelsen har igangsat forberedelsen af en bekendtgørelse, der vil udpege arealet til en energipark.

Udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Rydal i Frederikshavn Kommune fastsætter, at det areal, der fremgår på Figur 2-1, er en energipark, og arealet er udpeget med henblik på at fremme opstilling af vindmøller og solcelleanlæg. Arealet ved Rydal udgør samlet cirka 233 ha og anvendes i dag overvejende til landbrug med markarealer og landbrugsbygninger samt mindre arealer med tæt beplantning.

Udkast til bekendtgørelsen indeholder en bestemmelse om, at udpegningen til energipark ikke er til hinder for tilvejebringelse af plangrundlag og administration m.v. med henblik på etablering af vådområder på lavbundsarealer og etablering af tekniske anlæg.

Bekendtgørelsen indeholder ikke bestemmelser om placering, type, højde, udseende, mv. af vindmøller og solcelleanlæg samt om adgang, hegn, korridorer eller andre bestemmelser om området. Disse forhold fastlægges i den efterfølgende kommunale planlægning. Bekendtgørelsen angiver udelukkende, at området foreslås udpeget som energipark til opstilling af vindmøller og solcelleanlæg.

Dog må det forventes, at der indenfor det udpegede område etableres anlæg, der er nødvendige for energiparkens drift, herunder solcellepaneler, teknikbygninger, kabler, serviceveje etc.

Figur 2-1. Det foreslåede udpegede areal til placering af en energipark ved Rydal i Frederikshavn Kommune.

I vurderingerne for de enkelte miljøemner vil der blive taget højde for, at der potentielt allerede er en påvirkning af det konkrete miljøemne i forbindelse med 0-alternativet fra f.eks. landbrug, samt udviklingen i natur og vandforekomster.

2.2 Miljøeffekter og potentielle påvirkninger

I Tabel 2-1 er vist en oversigt over miljøeffekter og potentielle påvirkninger af Natura 2000-områderne i forbindelsen med realisering af udkast til bekendtgørelsen om en energipark ved Rydal i Frederikshavn Kommune.

Vedtagelsen af bekendtgørelsen vil ikke i sig selv medføre konkrete påvirkninger, men bekendtgørelsen rummer mulighed for at realisere en solcellepark med solcelleanlæg og vindmøller. Da hensigten med habitatvurderingen er at vurdere, om en væsentlig påvirkning kan afvises, vurderes der på det sandsynlige udfald af vedtagelse af bekendtgørelsen.

Det sandsynlige udfald er, at der efterfølgende planlægges for solceller i hele det udpegede areal. Da hverken solcelleanlæg, anlægsmetoder eller andre projektspecifikke forhold er kendt, forholder vurderingen sig kun til generelle kendte påvirkninger fra andre lignende anlæg og projekter.

I senere planlægning skal der foretages en ny vurdering af den mulige påvirkning på internationale naturbeskyttelsesområder. Der skal også i senere planlægning foretages et genbesøg af udpegningsgrundlag og afgrænsningen af Natura 2000-områder, da både områdefgrænsninger og udpegningsgrundlag kan være ændret.

De potentielle påvirkninger ved realiseringen af udkast til bekendtgørelse om en energipark ved Rydal i Frederikshavn Kommune er beskrevet i delpåvirkninger nedenfor.

2.2.1 Trafik

I forbindelse med anlægsarbejde for en energipark forventes det, at der vil forøget trafik til og fra det foreslåede udpegede område. Levering af materialer, herunder solcellepaneler og vindmøller, antages at ske løbende inden for anlægsperioden. Placeringen af adgangsveje for tung trafik, samt antallet af transportere, til det udpegede område kendes dog ikke, men de forventes ikke at overlappe med nærliggende Natura 2000-områder.

Forøget trafik i forbindelse med en energiparks anlægs- og driftsperiode indebærer en forøget risiko for påkørsel af arter indenfor det udpegede område, hvor særligt de landlevende arter er udsatte. Forøget trafik kan derfor potentielt påvirke arter ved påkørsel og derved tilskadekomst eller drab af udpegede arter. Påvirkningens rækkevidde er begrænset til det udpegede område.

Konsekvensen af påvirkningen er afhængig af miljøemnets udbredelse og sårbarhed, samt påvirkningens placering, intensitet og varighed.

2.2.2 Støj

Det forventes, at etablering af en energipark inden for bekendtgørelsens rammer, kan give anledning til periodisk støj i anlægsfasen fra etablering af vindmøller, eventuel pilotering af stålprofiler til solcellepaneler, og øget trafik til og fra området. Støjeffekten fra energiparken forventes at være størst i anlægsfasen, når transporten er på sit højeste, vindmøllerne skal etableres og stålprofilerne til solcellepaneler eventuelt skal piloteres. I driftsfasen forventes støjen generelt at forekomme på et lavere lydniveau, som dog har udsving, der er relative til temperaturen og vindhastigheden. Anlægsperioden af energiparken kendes ikke på dette planniveau.

I driftsfasen vil energiparkens signifikante støjklender være vindmøllerne og solcelleanlæggets effekttransformerstation. Vindmøllernes vinger roterer, når det blæser tilstrækkeligt til at sætte dem i bevægelse, og når vindmøllernes vinger roterer, afgiver de støj, som er relativ til vindhastigheden. Fordelingstransformerstationerne er fordelt rundt på området og har blæserenheder, som tændes, når transformerstationen bliver varm. Blæserne vil typisk kun være tændt midt på dagen, når produktionen er stor, og støjen fra blæserne er kraftigere end støjen fra selve transformeren.

Dyrearter kan generes af støj, så de forstyrres af, eller fortrænges fra, det støjbelastede område. Støj kan derfor potentielt forstyrre og/eller fortrænge udpegede arter, samt deres fødegrundlag. Påvirkningens rækkevidde er begrænset til det udpegede areal og en buffer rundt om, på ca. 1 km.

Konsekvensen af påvirkningen er afhængig af miljøemnets udbredelse og sårbarhed, samt påvirkningens placering, intensitet og varighed.

2.2.3 Lys

Ved etablering af en energipark inden for bekendtgørelsens rammer, vil der under anlægsarbejdet være opsat arbejdsbelysning. Belysningen vil som regel være nedadrettet og slukkes efter arbejdstid.

I driftsfasen vil der være belysning af arbejdsområder.

Dyr kan reagere på kunstige lyskilder, som ikke følger årstidernes normale lysforhold. Lys kan genere dyr, så de forstyrres i, eller fortrænges fra, det lysbelastede område. Lys kan derfor potentielt forstyrre og/eller fortrænge udpegede arter, samt deres fødegrundlag. Omvendt kan lys også tiltrække en række dyrearter som f.eks. insekter og flagermus. Påvirkningens rækkevidde kan være op til flere kilometer fra lyskilden.

Konsekvensen af påvirkningen afhænger af miljøemnets udbredelse og sårbarhed, samt påvirkningens placering, intensitet og varighed.

2.2.4 Midlertidig og permanent grundvandssænkning

Ved etablering af en energipark inden for bekendtgørelsens rammer kan der være behov for at sænke grundvandsstanden midlertidigt i forbindelse med anlægsarbejdet. Hvis det bliver nødvendigt, vurderes påvirkningen at være minimal i en afstand af mere end 300 m fra pumpen.

Grundvandssænkning kan påvirke våde naturtyper i og omkring forslaget til det udpegede areal og føre til midlertidig eller permanent udtørring. Udtørring kan forringe naturtilstanden af våde naturtyper ved at påvirke de naturlige hydrologiske forhold og processer negativt. Arter der er tilknyttet de våde naturtyper, som levested og/eller fødesøgningsområde, påvirkes ligeledes negativt ved en forringelse af naturtilstanden.

Grundvandssænkning kan derfor potentielt forringe naturtilstanden af våde naturtyper og ligeledes leve- og/eller fødesøgningsområder for tilknyttede arter, samt deres fødegrundlag. Påvirkningens rækkevidde er begrænset til det udpegede areal samt områder som står i hydrologisk forbindelse med det foreslåede udpegede areal.

Konsekvensen af påvirkningen afhænger af miljøemnets udbredelse og sårbarhed, samt påvirkningens placering, intensitet og varighed.

2.2.5 Arealinddragelse af levesteder

Ved realisering af en energipark inden for bekendtgørelsens rammer vil det være nødvendigt at inddrage arealer til opsætning af de strømproducerende anlæg og tilhørende teknik samt vej anlæg. I de områder, hvor der i driftsfasen vil være etableret vindmøller, solcellepaneler, teknikbygninger, adgangsveje osv., vil arealbenyttelsen blive omlagt permanent, og de forudgående levesteder vil ikke have mulighed for at genetablere sig. Hertil vil der være behov for at inddrage arealer midlertidigt i anlægsfasen til at etablere byggepladser, opbevaringsområder osv. I områder med midlertidig arealinddragelse, vil der være en vis mulighed for, at levestederne kan genetablere sig, alt efter karakteren af den midlertidige benyttelse.

Arealinddragelse af levesteder påvirker de pågældende områder, ved at omlægge arealbenyttelsen og derved ødelægge det naturgrundlag, som måtte have været der forinden og derved de tilknyttede arters levesteder og fødesøgningsområder. Påvirkningen er begrænset til det foreslåede udpegede areal.

Konsekvensen af påvirkningerne afhænger af miljøemnets udbredelse og sårbarhed, samt påvirkningens placering, intensitet og varighed.

2.2.6 Menneskeskabte strukturer

Etablering af en energipark inden for bekendtgørelsens rammer er ensbetydende med, at der i driftsfasen permanent vil være menneskeskabte strukturer i landskabet i form af vindmøller, solcellepaneler og tilhørende tekniske bygninger.

Menneskeskabte strukturer kan for nogle arter medføre en fortrængende effekt, da de adfærdsmæssigt vil søge at undgå disse strukturer. For de fleste arter vil der dog blot være tale om en tilvænningsperiode, hvorefter den fortrængende effekt mindskes. Menneskeskabte strukturer kan derfor potentielt fortrænge udpegede arter og deres fødegrundlag fra det udpegede område. Påvirkningens rækkevidde er begrænset til det udpegede område samt en buffer på maksimalt 1 km. Påvirkningens rækkevidde vil være afhængig af følsomheden for de arter, som er på udpegningsgrundlaget for de nærliggende N2000-områder.

Konsekvensen af påvirkningen afhænger af miljøemnets udbredelse og sårbarhed, samt påvirkningens placering og karakter.

2.2.7 Kollision med vindmøller

Ved realisering af en energipark inden for bekendtgørelsens rammer planlægges der med opsætning af vindmøller. Det specifikke antal vindmøller, samt størrelsen af disse, er ikke fastlagt i bekendtgørelsen. Ved opsætning af vindmøller introduceres store menneskeskabte strukturer, hvis vinger roterer i luftrummet ved en tilstrækkelig vindhastighed til at sætte dem i bevægelse.

Rotation af vindmøllevinger udgør en aktiv risiko for kollision med flyvende arter af en vis størrelse, særligt fugle og flagermus. Vindmøller, der er placeret i nærheden af større skovarealer, forøger risikoen for kollision med flagermus, da disse arter ofte yngler og raster i skovens egnede træer, og bruger det åbne land til fødesøgning. Hertil udgør vindmøllerne en særlig risiko for kollision med fugle, hvis vindmøllerne er placeret inden for de ruter, som fuglene benytter når de trækker. For rovfugle er der ligeledes en særlig risiko for kollision, da disse arter ofte er orienteret mod jorden i deres søgen efter fødeemner, og derfor ikke i samme grad er opmærksomme på luftrummet omkring dem, og hertil de roterende vindmøllevinger.

Vindmøller kan derfor potentielt udgøre en risiko for kollision, særligt med fugle og flagermus. Kollision med vingerne kan derfor påvirke udpegede arter ved tilskadekomst eller drab. Påvirkningens rækkevidde er begrænset til det udpegede område og i det omfang arealudpegningen overlapper med leveområder og trækruter for fugle.

Konsekvensen af påvirkningen afhænger af miljøemnets udbredelse og sårbarhed, samt påvirkningens placering og karakter.

I Tabel 2-1 er vist en oversigt over potentielle påvirkninger af Natura 2000-områderne. I de efterfølgende kapitler beskrives de potentielle påvirkninger af de berørte Natura2000-områder nærmere.

Tabel 2-1. Potentielle miljøeffekter og påvirkninger af Natura 2000-områder

Effekter	Potentiel påvirkning	Påvirkningens rækkevidde
Trafik	- Tilskadekomst/ drab af udpegede arter - Forstyrrelse af udpegede arter	Indenfor det udpegede område
Støj	Forstyrrelse af udpegede arter og deres fødegrundlag	Indenfor det udpegede område samt en buffer på 1 km
Lys	Forstyrrelse af udpegede arter og deres fødegrundlag	Indenfor det udpegede område
Midlertidig grundvands-sænkning	Føringelse af levesteder for udpegede arter	Indenfor det udpegede område og områder som står i hydrologisk forbindelse hertil
Arealinddragelse af levesteder	Ødelæggelse af levesteder for udpegede arter	Indenfor det udpegede område
Menneskeskabte strukturer	Fortrængning af udpegede arter og deres fødegrundlag	- Indenfor det udpegede område og i det omfang arealudpegningen overlapper med leveområder og trækruter for fugle. - Fortrængning ved vindmøller kan forekomme i en afstand op til 5 km afhængig af art.
Kollisionsrisiko med vindmøller	- Tilskadekomst/ drab af udpegede arter - Forstyrrelse af udpegede arter	Indenfor det udpegede område

2.2.8 Kumulative effekter med andre planer/projekter

Jævnfør habitatdirektivet skal væsentlighedsvurderingen også omfatte mulige kumulative effekter, eksempelvis i forhold til eksisterende belastninger og i forhold til belastninger fra allerede vedtagne planer, som endnu ikke er realiserede, og fra planer og projekter som foreligger i forslag.

Kumulative effekter ses typisk som en forstærket påvirkning af en given miljøkomponent (f.eks. øget forstyrrelse af artsgrupper), men det kan også være mere komplekse effekter, der opstår ved, at samspillet af forskellige påvirkninger giver anledning til helt nye påvirkninger.

I Tabel 2-2 er vist en oversigt over relevante planer/projekter, der kan have en potentiel kumulativ påvirkning. I tabellen er oplistet planer og projekter i nærheden af Natura 2000-området, der kan indebære en potentiel kumulativ virkning. I tabellen er det beskrevet, hvorvidt det vurderes, om der kan eller ikke kan forekomme en potentielt væsentlig kumulativ påvirkning fra planen eller projektet, samt årsagen hertil.

Tabel 2-2. Oversigt over planer og projekter i nærheden med vurdering af, om der kan være potentielle kumulative effekter ift. Natura 2000-områder.

Plan/Projekt	Tidsperiode	Potentiel væsentlig påvirkning	Årsag
Bekendtgørelse for Energipark ved Sæby (vindmøller og solcelleanlæg) i Frederikshavn Kommune	Anlægsperiode ukendt, men ikke etableret	Ja	Kollisionsrisiko for udpegede fugle og flagermus
Bekendtgørelse for Energipark ved Sæbygaard (vindmøller og solcelleanlæg) i Frederikshavn Kommune	Anlægsperiode ukendt, men ikke etableret	Ja	Kollisionsrisiko for udpegede fugle og flagermus
Eksisterende vindmøller inden for 15 km radius 18 (>1 MW) 36 (0,5-1 MW) 9 (0-0,5 MW)		Ja	Kollisionsrisiko for udpegede fugle og flagermus
Øvrige projekter	Der er ikke kendskab til andre planer eller projekter, der kan have en kumulativ påvirkning		

3. IDENTIFIKATION AF NATURA 2000-OMRÅDER

I det følgende gennemføres en indledende analyse af, hvilke Natura 2000-områder det er nødvendigt at gennemføre en væsentlighedsvurdering for. Analysen gennemføres med udgangspunkt i de potentielle påvirkninger af områderne, som beskrevet i afsnit 2.2.

Det er undersøgt, om udkast til bekendtgørelsen potentielt kan påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder, der ligger i op til 15 km afstand til det foreslåede udpegede areal.

Udkast til bekendtgørelsens foreslåede udpegede areal er placeret ved Rydal i Frederikshavn Kommune, og det er omgivet af en række Natura 2000-områder i varierende afstand, som vist på Figur 3-1. Her er der også vist habitatområder og fuglebeskyttelsesområder.

3.1 Potentielt påvirkede Natura 2000-områder

Nedenfor i Tabel 3-1 er der for hver miljøeffekt undersøgt, om arter eller naturtyper i Natura 2000-områder kan påvirkes, og der er angivet hvilke miljøeffekter, der ligger bag den potentielle påvirkning.

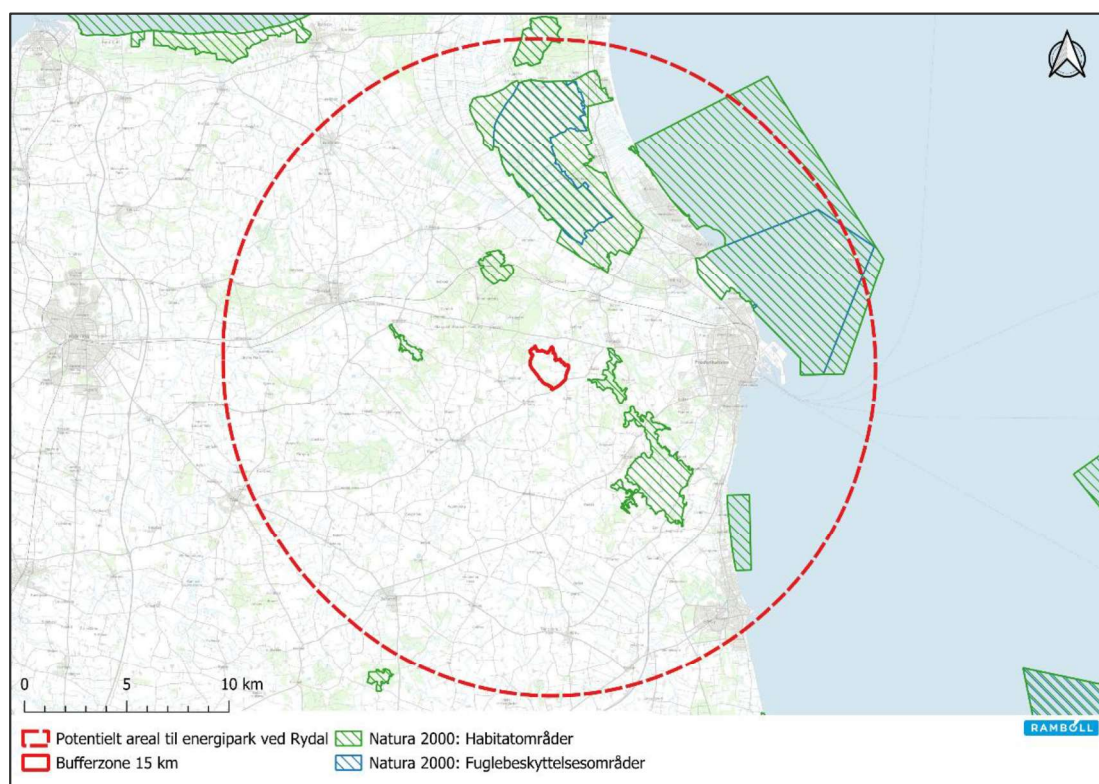
Hvis en habitatnaturtype i et Natura 2000-område er følsom for miljøeffekten, og hvis den ligger indenfor påvirkningszonen, så vurderes Natura 2000-området nærmere i væsentlighedsvurderingen.

Tilsvarende gælder, at hvis en arts leveområde overlapper med påvirkningszonen for en miljøeffekt, som denne art er følsom overfor, så vurderes det pågældende Natura 2000-område i de følgende væsentlighedsvurderinger.

Tabel 3-1 Identifikation af Natura 2000-områder der beskrives i væsentlighedsvurderingen.

Nr.	Betegnelse	Beskrivelse	Afstand	Screening
N3	Jerup Hede, Råbjerg og Tolshave Mose Omfatter: Habitatområde H3 og fuglebeskyttelsesområde F6.	N3 har et samlet areal på 4.380 ha. Udpegningsgrundlaget for H3 indeholder 24 naturtyper og 1 art; F6 indeholder 8 fuglearter.	4,5 km til H3. 5,2 km til F6.	H3 og F6 vurderes ikke pga. afstanden, karakteren af de potentielle påvirkninger og udpegningsgrundlagets sårbarhed.
N4	Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Å's udløb Omfatter: Habitatområde H4 og fuglebeskyttelsesområde F11.	N4 har et samlet areal på 9.495 ha hvoraf de 9.221 ha er hav. Udpegningsgrundlaget for H4 indeholder 20 naturtyper og 7 arter; F11 indeholder 4 fuglearter.	7,7 km til H4 og F11.	Vurderes yderligere pga. potentiel påvirkning af mobile arter udpeget i H4 og F11. Relevante miljøeffekter: trafik, arealinddragelse, menneskeskabte strukturer.

Nr.	Betegnelse	Beskrivelse	Afstand	Screening
N8	Åsted Ådal, Bangsbo Ådal og omliggende overdrevsområder Omfatter: Habitatområderne H8 og H216	N8 har et samlet areal på 1.020 ha. Udpegningsgrundlaget for H8 indeholder 10 naturtyper og 2 arter. Udpegningsgrundlaget for H216 indeholder 16 naturtyper og 2 arter.	1,1 km til H8. 3,3 km til H216.	Vurderes yderligere pga. potentiel påvirkning af mobile arter udpeget i H8 og H216. Relevante miljøeffekter: trafik, arealinddragelse, menneskeskabte strukturer.
N214	Tolne Bakker Omfatter: Habitatområde H214	Natura 2000-området har et areal 174 ha. Udpegningsgrundlaget for H214 indeholder 9 naturtyper.	3,5 km til H214.	H214 vurderes ikke pga. afstanden, karakteren af de potentielle påvirkninger og udpegningsgrundlagets sårbarhed.
N215	Tislum Møllebæk Omfatter: Habitatområde H215	Natura 2000-området har et areal på 60 ha. Udpegningsgrundlaget for H215 indeholder 8 naturtyper og en art.	5,2 km	H215 vurderes ikke pga. afstanden, karakteren af de potentielle påvirkninger og udpegningsgrundlagets sårbarhed.

Figur 3-1. Natura 2000-områder inden for 15 km radius til det foreslåede udpegede areal til energipark ved Rydal.

4. VÆSENTLIGHEDSVURDERING FOR N4 HIRSHOLMENE, HAVET VEST HERFOR OG ELLINGE Å'S UDLØB

4.1 Generel beskrivelse

Natura 2000-området Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Å's udløb har et samlet areal på 9.495 ha hvoraf de 9.221 ha er hav. Området er udpeget som habitatområde nr. 4 Hirsholmene, havet vest herfor og Ellinge Å's udløb og fuglebeskyttelsesområde nr. 11 Hirsholmene. Natura 2000-området ligger i Frederikshavn Kommune og inden for vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Området ligger desuden i Havstrategidirektivets marin-atlantiske region.

På fastlandet er naturen i området domineret af naturtypen strandeng, som arealmæssigt udgør godt halvdelen af den kortlagte habitatnatur i området, strandengene er beliggende inden for rækken af grå/grøn klit, som strækker sig langs kysten og arealmæssigt er den næststørste naturtype i området. Derudover findes mindre arealer af en række øvrige habitatnaturtyper i området: klitlavninger, strandvolde, surt overdrev, tidvis våd eng, havtornklit, forklit og hvid klit. Områdets landareal er primært privatejet, en del arealer (knap 50 ha) er dog statsejede. Hirsholmene og det omkringliggende søterritorium er udlagt som vildtreservat og Hirsholmene også som naturreservat. Der er desuden fredninger på Hirsholmene og Strandby Sydstrand.

Dette Natura 2000-område er udpeget for at beskytte bl.a. Hirsholmene, som udgør toppen af Danmarks største stenrev. Her findes også de specielle boblerev, som udgør omkring 45 % af denne naturtype i den marin-atlantiske biogeografiske region i Danmark. Revene har en for Danmark unik forekomst af makroalger både i mængde og artsantal. Hirsholmene er landets vigtigste ynglelokalitet for tejst og splitterne. Hvad tejst angår er det eneste Natura 2000-område, hvor den er på udpegningsgrundlaget. Havterne yngler i mindre antal på øerne. Områdets marine del vurderes at være af stor betydning for Nordsø/Skagerrak-populationen af marsvin. Af interessante arter inden for området bør nævnes hedepletvinge, da engene på fastlandet huser en mindre forekomst af denne sommerfugl. Endvidere er odder registreret i områdets vandløb.

4.2 Udpegningsgrundlaget

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område H4 fremgår af Tabel 4-1, hvor de naturtyper og arter, der vurderes potentielt at blive påvirket er fremhævet med fed.

Tabel 4-1. Udpegningsgrundlag for habitatområde H4 (Miljøstyrelsen, 2023b). Naturtyper og arter, som vurderes potentielt at kunne blive påvirket af udkast til bekendtgørelse er markeret med fed. Det er alene de markerede elementer, der behandles i væsentlighedsvurderingen.

Kode	Naturtype	Kode	Naturtype
1110	Sandbanke	1150	Lagune*
1170	Rev	1180	Boblerev
1210	Strandvold med enårige planter	1220	Strandvold med flerårige planter
1310	Enårig strandengsvegetation	1330	Strandeng
2110	Forklit	2120	Hvidklit
2130	Grå/grøn klit*	2160	Havtornklit
2170	Grårisklit	2190	Klitlavning
3150	Næringsrig sø	3160	Brunvandet sø
3260	Vandløb	6230	Surt overdrev*
6410	Tidvis våd eng	7230	Rigkær

Kode	Naturtype	Kode	Naturtype
Kode	Art	Kode	Art
1065	Hedepletvinge	1096	Bæklampret
1095	Havlampret	1355	Odder
1364	Gråsæl	1365	Spættet sæl
1351	Marsvin		

Tabel 4-2. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F11 (Miljøstyrelsen, 2023b).

Kode	Naturtype	Kode	Naturtype
Y	Splitterne	Y	Fjordterne
Y	Havterne	TY	Tejst

Det vurderes, at udkast til bekendtgørelsen ikke vil påvirke de naturtyper, der er udpeget i habitatområde H4. De udpegede naturtyper er beliggende i det nordlige delområde af H4, som ligger ca. 7,9 km fra det foreslåede udpegede areal til energipark. Afstanden medfører, at naturtyperne ligger betydeligt uden for de påvirkningszoner, som de potentielt kan være sårbare over for, herunder midlertidig grundvandssænkning. På denne baggrund vurderes der ikke at være risiko for, at naturtyperne i området påvirkes af de miljøpåvirkninger, der kan følge af bekendtgørelsens gennemførelse.

Arten hedepletvinge vurderes ikke at blive påvirket, da de habitater, der er udpeget for arten, er beliggende i det nordlige delområde af H4, ca. 7,7 km fra det foreslåede udpegede areal. Der er således ingen geografisk eller økologisk sammenhæng mellem artens levesteder og det foreslåede udpegede areal.

Arterne gråsæl, spættet sæl og marsvin vurderes ligeledes ikke at blive påvirket, idet der er tale om marint tilknyttede arter, som ikke forekommer på land eller i terrestriske omgivelser. Det foreslåede udpegede areal ligger ca. 8,4 km fra kysten og udgøres primært af landbrugsareal, hvorfor arternes levesteder ikke overlapper med det foreslåede udpegede areal.

For bæklampret, havlampret og odder vurderes der at kunne være en potentiel indirekte påvirkning, idet der fra habitatområde H4 findes vandløb med hydrologisk forbindelse til det foreslåede udpegede areal.

Habitatområde H4 ligger ca. 7,7 km fra det foreslåede udpegede areal, men der er en direkte hydrologisk forbindelse mellem det vandløb, som løber gennem det foreslåede udpegede areal, og H4. Vandløbet munder direkte ud i H4, og individer af bæklampret, havlampret og odder inden for det foreslåede udpegede areal har derfor direkte tilknytning til habitatområdet.

I forbindelse med anlæg af energiparken forudsættes der grundvandssænkning, hvilket kan påvirke den fysiske og hydrologiske tilstand i nærliggende vandløb. Ændringer i vandføring, vandstand eller vandløbsnære fugtige arealer kan forringe gyde- og opvækstforhold for havlampret, hvis sænkningen strækker sig til disse områder. Der vurderes derfor at kunne være en direkte og indirekte påvirkning af bæklampret og havlampret gennem ændringer i hydrologien og den fysiske arealinddragelse.

Odder forekommer i kystnære og vandløbsnære områder og kan potentielt benytte områder direkte op til det udpegede areal. Arten er følsom over for forstyrrelser og kan blive påvirket af øget trafik, støj og menneskeskabte strukturer i anlægs- og driftsfasen. Da odderen ligeledes udnytter vandløbet med direkte forbindelse til H4, vurderes der at kunne forekomme en potentiel påvirkning som følge af ændringer i arealanvendelsen og hydrologien i forbindelse med projektet.

Ingen af de fuglearter, der er udpeget for Fuglebeskyttelsesområde F11, vurderes at blive påvirket. Dette skyldes, at der primært er tale om marint tilknyttede arter, som ikke forventes at have levesteder eller fourageringsområder i det foreslåede udpegede areal på land.

4.3 Områdets bevaringsmålsætninger

Bevaringsmålsætningerne for N4 fremgår af den seneste Natura 2000-plan for området.

4.3.1 Overordnede bevaringsmålsætninger

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau, og fugle på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at sikre bestandsstørrelsen på nationalt niveau. Målet er, at området ved Hirtsholmene udgør et stort sammenhængende naturområde med naturmæssige sammenhænge mellem havet og kysten og med udbredte levesteder for hav- og kystfugle samt havpattedyr.

Det åbne hav omkring Hirtsholmene sikres en artsrig undervandsflora og -fauna, som tilfredsstiller livsbetingelserne for de nationalt vigtige forekomster af fugle som tejst, hav-, fjord- og splitterne. Endvidere sikres området som et godt levested for spættet sæl og gråsæl og som et godt levested for den høje forekomst af marsvin. Desuden sikres, at området ved Elling Ås udløb udgør et sammenhængende naturområde med velegnede levesteder for hedepletvinge.

Boblerev (1180), sandbanke (1170) og rev (1110) sikres. Ligeledes sikres grå/grøn klit (2130), sure overdrev (6230), tidvis våd eng (6410), klitlaving (2190), rigkær (7230) strandeng (1330) samt strandvold med flerårige planter (1220), hvid klit (2120) og gråsæl (1364). Nævnte naturtyper og arter har enten stærk ugunstig bevaringsstatus, særlige forekomster i Danmark eller biogeografisk store forekomster i området.

Naturtyperne sikres, så de fremstår som et velegnet, tilstrækkeligt uforstyrret, levested for det særlige dyre- og fugleliv, især havterne og tejst, som har en stærkt ugunstig bevaringsstatus eller kun findes i få områder i Danmark.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtypen hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Den økologiske integritet for området sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

4.3.2 Konkrete målsætninger

I området skal der være mulighed for en forvaltning, der giver plads til større variation i naturen og om muligt mere naturlige forhold for forskellige arter. I forbindelse med forvaltningen skal der tages hensyn til, om naturtyper, arter eller fugle på udpegningsgrundlaget kan være følsomme over for en sådan forvaltning, eksempelvis de som er nævnt under de overordnede målsætninger.

De konkrete målsætninger bygger på grupperinger af naturtyper, habitatarter og fugle.

Generelt

- Den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Terrestrisk habitatnatur

Der er kortlagt ca. 125 ha terrestriske habitatnaturtyper i området. Heraf er ca. 41 ha kategoriseret som naturtyper knyttet til flyvesand, ca. 73 ha er salttolerante naturtyper, ca. 5 ha er kategoriseret som naturtyper knyttet til overvejende vådbund og ca. 6 ha som naturtyper knyttet til overvejende tørbund.

- For naturtyper med et tilstandsvurderingssystem skal der fortsat være mindst ca. 24 ha naturtyper knyttet til flyvesand, mindst ca. 9 ha salttolerante naturtyper, mindst ca. 1 ha våde naturtyper og mindst ca. 5 tørre naturtyper i tilstandsklasse I-II. Naturtyper i klasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Arter

- For arter uden et tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang.

Ynglefugle

- Tilstanden og det samlede areal af de kolonirugende fugles kortlagte levesteder må ikke være i tilbagegang, og mindst 75 % af arealet skal være i fremgang mod eller fastholdes i tilstandsklasse I-II.
- For ynglefugle uden tilstandsvurderingssystem er målet, at de skal bidrage til at sikre og øge bestanden på nationalt niveau. Levestedernes samlede areal og tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) skal være stabil eller i fremgang.

Søer under 5 ha

- For søer under 5 ha i tilstandsklasse I-II er målet, at tilstanden skal være stabil eller i fremgang. Søer under 5 ha i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Marine-og ferskvandsnaturtyper (undtagen søer under 5 ha)

- For vandløb og marine naturtyper henvises til målsætningerne i vandområdeplanerne.
- For de marine naturtyper skal tilstand og areal være stabil eller i fremgang og bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau.

4.4 Vurdering af påvirkning af habitatområde H4

I det følgende afsnit beskrives de arter, som potentielt kan blive påvirket som følge af realiseringen af udkast til bekendtgørelsen.

4.4.1 Vurdering af påvirkning af bæklampret

Bæklampret lever udelukkende i vandløb, og gennemfører hele sin livscyklus uden det parasitiske stadium, der kendes fra de to øvrige lampretter, der vandrer til havet, hvor de i en årrække lever

som parasitter på andre fiskearter, inden de vender tilbage til vandløbene for at gyde. Bæklampret lever af fint organisk materiale og alger. Gydningen foregår på vandløbsbunden, hvor der er sand og grus. Artens beskudne krav til leve- og gydested er givetvis en del af forklaringen på artens forholdsvis store udbredelse i Danmark.

Bæklampret er ikke omfattet af et tilstandsvurderingssystem. For arter uden et tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang. Bæklampret er vurderes som havende utilstrækkelige data (DD) på den Danske Rødliste (Moeslund et al., 2023).

Udbredelse i området

I 2009 blev bæklampret fundet i forbindelse med NOVANA-programmets vandløbs-overvågning på en lokalitet i området. Bæklampret er efterfølgende eftersøgt i området i perioden 2013-15, men blev ikke fundet. Ud fra områdets karakter med mange små vandløb vurderes der dog at være gode forudsætninger for en bestand af bæklampret. Der vurderes således umiddelbart ikke at være trusler for arten i området (Miljøstyrelsen, 2023b).

Trusler

Spærringer og forringet fysisk tilstand i vandløb, herunder sandvandring, samt næringsstofbelastning er de største trusler mod arten.

Vurdering af påvirkning

Midlertidig og permanent grundvandssænkning

Ved etablering af energianlæg inden for bekendtgørelsens rammer kan der blive behov for midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med anlægsarbejdet. Grundvandssænkningen vil kunne medføre ændringer i de lokale hydrologiske forhold, men påvirkningen vurderes at være meget begrænset og aftagende med afstanden fra selve udgravningsområdet. Ifølge erfaringer fra lignende projekter vurderes påvirkningen at være minimal i en afstand på mere end 300 meter fra pumpen, og den forventes at være kortvarig og lokal.

Bæklampret lever udelukkende i ferske vandløb gennem hele sin livscyklus. Gydning foregår typisk på sand- og grusbund med tilstrækkelig strøm, mens ammocoeterne (larvestadiet) lever nedgravet i finere sediment i rolige partier. Arten er derfor afhængig af tilstrækkelig vandføring, stabile vandstandsforhold og uforstyrret bundsubstrat i gyde- og opvækstområderne.

Habitatområde H4 ligger ca. 7,7 km fra det foreslåede udpegede areal. Det vandløb, som løber gennem og afvander det foreslåede udpegede areal, har en direkte hydrologisk forbindelse til H4, og dele af vandløbets nærområde inden for det foreslåede udpegede areal kan potentielt udgøre et levested for bæklampret.

Udkast til bekendtgørelsen nedsætter kun rammerne for en potentiel fremtidig arealanvendelse, og der forudsættes på nuværende niveau ikke at der vil ske en grundvandssænkning indenfor 300 m af vandløbet, vurderes derfor at det på bekendtgørelses niveau ikke vil være en påvirkning af bæklampret.

Samlet set kan det afvises, at midlertidig og permanent grundvandssænkning som følge af realisering af bekendtgørelsen kan medføre en væsentlig påvirkning af bæklampret.

4.4.2 Vurdering af påvirkning af havlampret

Havlampret vokser op i havet som parasit på andre fisk, og vandrer i sommerperioden ind i større vandløb for at gyde. Den gyder på vandløbsstrækninger med god strøm, og hvor vandløbsbunden består af sten og grus (Carl & Riis, 2018). De nyklækkede larver vandrer mod områder med blød bund, hvor de som de øvrige lampretarter ernærer sig af fint organisk materiale, alger og mikroorganismer. Som for alle andre fisk, der opvokser i havet og som gyder i vandløb, er det vigtigt, at arternes frie vandring sikres.

Havlampret er ikke omfattet af et tilstandsvurderingssystem. For arter uden et tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang. Havlampret vurderes som havende utilstrækkelige data (DD) på den Danske Rødliste (Moeslund et al., 2023).

Udbredelse i området

Der er ikke foretaget overvågning af havlampret i området. Det er derfor ikke muligt at give en nærmere beskrivelse af artens bestand i området på nuværende tidspunkt (Miljøstyrelsen, 2023b).

Trusler

Spærringer og forringet fysisk tilstand i vandløb, herunder sandvandring, samt næringsstofbelastning er de største trusler mod arten.

Vurdering af påvirkning

Midlertidig og permanent grundvandssænkning

Ved etablering af energianlæg inden for bekendtgørelsens rammer kan der blive behov for midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med anlægsarbejdet. Grundvandssænkningen vil kunne medføre ændringer i de lokale hydrologiske forhold, men påvirkningen vurderes at være meget begrænset og aftagende med afstanden fra selve udgravningsområdet. Ifølge erfaringer fra lignende projekter vurderes påvirkningen at være minimal i en afstand på mere end 300 meter fra pumpen, og den forventes at være kortvarig og lokal.

Havlampret opholder sig overvejende i marine områder, hvor den som voksen lever parasitisk på andre fisk og vandrer i sommerperioden op i større vandløb for at gyde. Gydeaktiviteten foregår på strækninger med god strøm og fast bund af sten og grus, mens larverne lever nedgravet i blød, fin sedimentbund i vandløbenes roligere afsnit. Arten er således afhængig af, at der er en vis vandføring og stabil vanddybde i gyde- og opvækstområderne.

Udkast til bekendtgørelsen nedsætter kun rammerne for en potentiel fremtidig arealanvendelse, og der forudsættes på nuværende niveau ikke at der vil ske en grundvandssænkning indenfor 300 m af vandløbet, vurderes derfor at det på bekendtgørelses niveau ikke vil være en påvirkning af bæklampret.

Samlet set kan det afvises, at midlertidig og permanent grundvandssænkning som følge af realisering af bekendtgørelsen kan medføre en væsentlig påvirkning af havlampret.

4.4.3 Vurdering af påvirkning af odder

Odder er et toprovdyr, der er afhængig af vandløb og søer med rigeligt fødegrundlag og god vandkvalitet. Odder har et stort territorie, der kan strække sig over 10-20 km vandløb, søbred og/eller kyststrækning. Odderen er nataktiv og lever primært langs uforstyrrede vandløb, søer og fjorde med tæt vegetation langs bredderne (Elmeros et al., 2024). Den lever hovedsageligt af fisk og dertil padder, krabber og ferskvandskrebs, vandfugle og smågnavere. Odderen bygger huler med indgange over og under vandet og afmærker territoriet med ekskrementer. Parring kan ske året rundt, men de fleste unger fødes om foråret.

Efter at have været tæt på udryddelse i Danmark er odderbestanden i fremgang. Den er nu udbredt i store dele af Jylland og har spredt sig til Fyn og dele af Sjælland. Bestanden er steget fra ca. 200 individer til omkring 1.000 over de seneste 20 år.

Udbredelse i området

Udbredelse af odder i Danmark er blevet overvåget på landsplan i det nationale overvågningsprogram i 2004, 2011-2012 og seneste igen i 2017. Arten blev i 2017 fundet i 332 10x10 km kvadrater mod hhv. 293 og 251 i 2011-2012 og 2004. Samlet set har odder øget sin udbredelse markant over de ca. 15 år den er overvåget i NOVANA-programmet.

I Natura 2000-området blev der i 2017 fundet fodaftryk samt spor af ekskrementer fra odder på en lokalitet i Ellinge Å lidt syd for Strandbyvej. Ved overvågningen i 2011 blev der ikke registreret spor efter odder i Natura 2000-området, men i vandløbet ca. 2 kilometer uden for Natura 2000-området. Det vurderes dog, at arten benytter området i langt større grad end illustreret ved overvågningen, og ud fra områdets karakter med mange små vandløb, og uforstyrrede skjulesteder vurderes der at være gode forudsætninger for en stabil forekomst af odder i N4.

Trusler

Historisk set har odderen været truet af jagt, forurening og tab af levesteder. I dag er trafik en væsentlig trussel, da mange oddere bliver dræbt på vejene. Desuden kan forringelse af vandkvalitet og tab af passende levesteder påvirke bestanden negativt. Stigningen i bestanden over de seneste 20 år viser dog, at de aktuelle trusler ikke overstiger odderens formeringspotentiale og at odder overordnet set trives i det danske landskab. Der vurderes således umiddelbart ikke at være trusler for artens forekomst i Natura 2000-området N4.

Vurdering af påvirkning

Trafik og støj

I anlægsfasen kan der forekomme midlertidige påvirkninger som øget støj, menneskelig aktivitet og trafik i forbindelse med etablering af en energipark indenfor bekendtgørelsens rammer. Støj kan potentielt medføre kortvarig fortrængning af odder fra områder tæt på anlægsarbejdet, men arten er generelt tilpasningsdygtig og udviser fleksibel adfærd over for midlertidige forstyrrelser. Da odderen er nataktiv og anlægsarbejdet primært forventes udført i dagtimerne, vil tidsmæssig overlapning være begrænset. Støjpåvirkningen aftager desuden hurtigt med afstanden, og ved nærliggende vandløb vurderes lydniveauet at være lavt og af kort varighed.

En eventuel forøgelse af trafikmængden vil hovedsageligt finde sted på eksisterende adgangsveje til og fra det foreslåede udpegede areal. Da der ikke etableres nye gennemgående veje eller permanente barrierer, og anlægstrafikken er midlertidig og af begrænset omfang, vurderes risikoen for trafikdrab på odder som meget lav.

Da bekendtgørelsen kun nedsætter rammerne for en potentiel fremtidig arealanvendelse, og der på nuværende niveau, ikke er fastlagt, hvor indenfor det potentielt udpeget areal opsættes vindmøller og solceller. Der vides derfor på nuværende niveau, ikke hvor meget lys og støj der potentielt vil kunne forekomme indenfor det potentielt udpegede areal. Dette vil først fremgå i senere planlægning og projektering. Det vurderes derfor, at på bekendtgørelsesniveau, at der ikke vil være en påvirkning af odder som følge af lys og støj.

5. VÆSENTLIGHEDSVURDERING FOR N8 ÅSTED ÅDAL, BANGSBO ÅDAL OG OMLIGGENDE OVERDREVSOMRÅDER

5.1 Generel beskrivelse

Natura 2000-området Åsted Ådal, Bangsbo Ådal og omliggende overdrevsområder har et samlet areal på 1020 ha. Området er udpeget som habitatområde nr. 8 Åsted Ådal og habitatområde nr. 216 Bangsbo Ådal og omliggende overdrevsområder. Natura 2000-området ligger i Frederikshavn kommune og indenfor vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Ca. 930 ha er privatejet, 44 ha er ejet af A/S, APS eller lign. selskab, 29 ha er statsejet og 4 ha er ejet af foreninger, legater og institutioner.

Dette Natura 2000-område er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper – først og fremmest de store sammenhængende arealer med sure overdrev. Området er kendt for sin botaniske rigdom og store svampediversitet. Langs både Åsted Å og Bangsbo Å er der mange elle- og askesumpe. De uregulerede sideløb og de store sammenhængende ellesumpe og kildevæld udgør et ideelt levested for bæklampret og odder. I Åsted ådal er der gamle bøgeskove med tydelige tegn på tidligere tiders drift med stævning. Enkelte steder i bunden af slugterne og ved foden af bakkerne optræder lysåbne kildevæld og rigkær.

Gærum Hede har tidligere sammen med Faurholdt Hede udgjort et større sammenhængende he-deareal. Hederne er tidligere kendt som voksested for den sjældne art vår-kobjælde og den rødli-stede orkidé hvid sækspe. Og Selbæk ved Hestvang er tidligere kendt som voksested for istids-relikten piberensermos og udgør dermed også et potentielt levested for andre sjældne kildearter.

Indenfor Natura 2000-området er der 2 fredninger. Det drejer sig om en landskabsmæssig fredning af Åsted Ådal som et særdeles karakteristisk nordjysk å- og bakkelandskab, der foruden at rumme overordentlige store landskabelig og æstetiske værdier også rummer store rekreative værdier samt naturhistoriske interesseområder af stor betydning, og en landskabsmæssig fredning af Katsig Mose for at bevare områdets forskelligartede botaniske levesteder og den botaniske variation i området.

5.2 Udpegningsgrundlaget

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område N8 fremgår af Tabel 5-1, hvor de naturtyper og arter, der vurderes potentielt at blive påvirket af udkast til bekendtgørelse er markeret med fed. Det er alene de markerede elementer, der behandles i væsentlighedsvurderingen.

Tabel 5-1. Udpegningsgrundlag for habitatområde H8 (Miljøstyrelsen, 2023a). Naturtyper og arter, som vurderes potentielt at kunne blive påvirket af udkast til bekendtgørelse er markeret med fed. Det er alene de markerede elementer, der behandles i væsentlighedsvurderingen.

Kode	Naturtype	Kode	Naturtype
3260	Vandløb	4030	Tør hede
5130	Enekrat	6230	Surt overdrev*
6430	Urtebræmme	7230	Rigkær
9110	Bøg på mor	9190	Stilkeke-krat
91D0	Skovbevokset tørvemose*	91E0	Elle-og askeskov*
Kode	Art	Kode	Art
1096	Bæklampret	1355	Odder

Tabel 5-2. Udpegningsgrundlag for habitatområde H216 (Miljøstyrelsen, 2023a). Naturtyper og arter, som vurderes potentielt at kunne blive påvirket af udkast til bekendtgørelse er markeret med fed. Det er alene de markerede elementer, der behandles i væsentlighedsvurderingen.

Kode	Naturtype	Kode	Naturtype
3140	Kransnålalge-sø	3150	Næringsrig sø
3260	Vandløb	4030	Tør hede
5130	Enekrat	6210	Kalkoverdrev*
6230	Surt overdrev*	6410	Tidvis våd eng
6430	Urtebræmme	7220	Kildevæld*
7230	Rigkær	9110	Bøg på mor
9130	Bøg på muld	9160	Ege-blandskov
9190	Stilkege-krat	91E0	Elle-og askeskov*
Kode	Art	Kode	Art
1096	Bæklampret	1355	Odder

Det vurderes, at udkast til bekendtgørelsen ikke vil påvirke de naturtyper, der er udpeget i habitatområderne H8 og H216. Afstanden fra det foreslåede udpegede areal til H8 er ca. 7,1 km, mens afstanden til H216 er ca. 1,0 km. På denne afstand, vurderes ingen af de udpegede naturtyper at kunne påvirkes af ændringer i hydrologiske eller fysiske forhold, som måtte opstå i forbindelse med anlæg eller drift af energiparken. Ved etablering af en energipark inden for bekendtgørelsens rammer kan der være behov for midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med anlægsarbejdet. Påvirkningen vurderes dog at være meget lokal og aftagende med afstanden fra udgravningsområdet. Erfaringer fra tilsvarende projekter viser, at en eventuel påvirkning typisk ikke strækker sig længere end ca. 300 meter fra pumpen. Da både H8 og H216 ligger betydeligt længere væk, vurderes der ingen risiko for påvirkning af våde naturtyper, som rigkær, kildevæld, elle- og askeskov eller vandløb i disse områder. Grundvandssænkning vurderes derfor ikke at kunne påvirke naturotilstanden i de udpegede naturtyper i H8 eller H216.

Bæklampret lever udelukkende i ferske vandløb, hvor den gennemfører hele sin livscyklus. Arten har ikke et marint parasitisk stadium som havlampret, men lever af fint organisk materiale og alger i vandløbenes sand- og grusbund. For habitatområde H8 er der en direkte hydrologisk forbindelse mellem de vandløb, der afvander det foreslåede udpegede areal, og de vandløb, der er udpeget som levesteder for bæklampret. På denne baggrund kan ændringer i hydrologi, vandføring eller fysisk tilstand som følge af grundvandssænkning eller ændret overfladeafstrømning potentielt påvirke artens gyde- og opvækstområder i H8.

Derimod er der ingen hydrologisk forbindelse mellem det foreslåede udpegede areal og de vandløb, der udgør levesteder for bæklampret i H216. For H216 vurderes bæklampret derfor ikke at kunne påvirkes af udkast til bekendtgørelsen, hverken direkte eller indirekte.

Odder forekommer i vandløbs- og søsystemer med rigelig fødetilgang og gode skjulesteder. Arten er registreret som en del af udpegningsgrundlaget for H8, og da vandløb i H8 har direkte hydrologisk forbindelse til vandløb, der inddrages i det foreslåede udpegede areal, samt at der sker en vis arealinddragelse i tilknytning til disse vandløb, kan der ikke udelukkes en potentiel påvirkning af odder som følge af anlægsaktiviteter, herunder midlertidig grundvandssænkning, ændret arealanvendelse, støj og øget aktivitet.

For H216 er der ingen hydrologisk forbindelse mellem det foreslåede udpegede areal og habitatområdet, og der vurderes derfor ingen risiko for påvirkning af odder med tilknytning til H216.

5.2.1 Overordnede bevaringsmålsætninger

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Målet er, at området sikres som kuperede ådale med naturlige vandløb omgivet af store, sammenhængende forekomster af lysåben natur og skovnatur i mosaik.

Områdets naturtyper, med stærk ugunstig bevaringsstatus, sikres og søges udvidet. Arealet med surt overdrev (6230), rigkær (7230) og tør hede (4030) øges og søges sammenkædet. Arealet med kalkoverdrev (6210) og kildevæld (7220) søges udvidet, hvor de naturgivne forhold gør det muligt. Forekomsterne af skovnaturtyperne bøg på mor (9110) og elle- og askesump (91E0) sikres. Vandløbene sikres som levested for odder og bæklampret.

Forekomster af tør hede (4030) og overdrev sikres og genetableres på bekostning af unge tilgrovningsstadier af hhv. eg, bævresp og ene. Ligeledes prioriteres rigkær (7230) over unge tilgrovningsstadier af ellesump.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne. Den økologiske integritet for området sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

5.2.2 Konkrete målsætninger

I området skal der være mulighed for en forvaltning, der giver plads til større variation i naturen og om muligt mere naturlige forhold for forskellige arter. I forbindelse med forvaltningen skal der tages hensyn til, om naturtyper, arter eller fugle på udpegningsgrundlaget kan være følsomme over for en sådan forvaltning, eksempelvis de som er nævnt under de overordnede målsætninger.

De konkrete målsætninger bygger på grupperinger af naturtyper, habitatarter og fugle.

Generelt

- Den samlede forekomst af naturtyper og arters levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Terrestrisk habitatnatur

Der er kortlagt ca. 218 ha terrestriske habitatnaturtyper i området. Heraf er ca. 161 ha kategoriseret som naturtyper knyttet til overvejende tør bund, og ca. 58 ha er kategoriseret som naturtyper knyttet til overvejende vådbund.

- For naturtyper med et tilstandsvurderingssystem skal der fortsat være mindst ca. 37 ha tørre naturtyper, og mindst ca. 2 ha våde naturtyper i tilstandsklasse I-II. Naturtyper i klasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Det betyder, at det samlede areal skal være mindst ca. 115 ha. For de skovbevokset naturtyper, skal andelen af store træer og dødt ved være stabil eller stigende. Skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. Der

kan dog være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.

Arter

- For arter uden et tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang.

Søer under 5 ha

- For søer under 5 ha i tilstandsklasse I-II er målet, at tilstanden skal være stabil eller i fremgang. Søer under 5 ha i tilstandsklasse III-V skal være i fremgang mod tilstandsklasse I-II, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Marine-og ferskvandsnaturtyper (undtagen søer under 5 ha)

- For vandløb henvises til målsætningerne i vandområdeplanerne.

5.3 Vurdering af påvirkning af habitatområde H8

I det følgende afsnit beskrives de arter, som potentielt kan blive påvirket som følge af realiseringen af udkast til bekendtgørelsen.

5.3.1 Vurdering af påvirkning af bæklampret

Bæklampret lever udelukkende i vandløb, og gennemfører hele sin livscyklus uden det parasitiske stadium, der kendes fra de to øvrige lampretter, der vandrer til havet, hvor de i en årrække lever som parasitter på andre fiskearter, inden de vender tilbage til vandløbene for at gyde. Bæklampret lever af fint organisk materiale og alger. Gydningen foregår på vandløbsbunden, hvor der er sand og grus. Artens beskudne krav til leve- og gydested er givetvis en del af forklaringen på artens forholdsvis store udbredelse i Danmark.

Bæklampret er ikke omfattet af et tilstandsvurderingssystem. For arter uden et tilstandsvurderingssystem er målet at bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Levestedernes tilstand (vurderet i form af forekomst og udbredelse) og det samlede areal skal være stabilt eller i fremgang. Bæklampret er vurderes som havende utilstrækkelige data (DD) på den Danske Rødliste (Moeslund et al., 2023).

Udbredelse i området

I Natura 2000-området er bæklampret fundet i forbindelse med NOVANA-programmets vandløbsovervågning. Der er fundet bæklampret 8 steder i perioden 2007 til 2014. 5 steder i Elling Å systemet og 3 steder i Bangsbo Å systemet. Ud fra områdets karakter med mange små og middelstore vandløb vurderes der at være gode forudsætninger for en stabil forekomst af bæklampret. Der vurderes således umiddelbart ikke at være trusler for artens fortsatte forekomst i området. (Miljøstyrelsen, 2023b).

Trusler

Spærringer og forringet fysisk tilstand i vandløb, herunder sandvandring, samt næringsstofbelastning er de største trusler mod arten.

Vurdering af påvirkning

Midlertidig og permanent grundvandssænkning

Ved etablering af en energipark inden for bekendtgørelsens rammer kan der blive behov for midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med anlægsarbejdet. Grundvandssænkningen vil kunne medføre ændringer i de lokale hydrologiske forhold, men påvirkningen vurderes at være meget begrænset og aftagende med afstanden fra selve udgravningsområdet. Ifølge erfaringer fra lignende projekter vurderes påvirkningen at være minimal i en afstand på mere end 300 meter fra pumpen, og den forventes at være kortvarig og lokal.

Bæklampret lever udelukkende i ferske vandløb gennem hele sin livscyklus. Gydning foregår typisk på sand- og grusbund med tilstrækkelig strøm, mens ammocoeterne (larvestadiet) lever nedgravet i finere sediment i rolige partier. Arten er derfor afhængig af tilstrækkelig vandføring, stabile vandstandsforhold og uforstyrret bundsubstrat i gyde- og opvækstområderne.

Habitatområde H8 ligger ca. 1,0 km fra det foreslåede udpegede areal. Det vandløb, som løber gennem og afvander det foreslåede udpegede areal, har en direkte hydrologisk forbindelse til H8, og dele af vandløbets nærområde inden for det foreslåede udpegede areal u kan potentielt udgøre et levested for bæklampret.

Udkast til bekendtgørelsen nedsætter kun rammerne for en potentiel fremtidig arealanvendelse, og der forudsættes på nuværende niveau ikke at der vil ske en grundvandssænkning indenfor 300 m af vandløbet, vurderes derfor at det på bekendtgørelses niveau ikke vil være en påvirkning af bæklampret.

Samlet set kan det afvises, at midlertidig og permanent grundvandssænkning som følge af realisering af bekendtgørelsen kan medføre en væsentlig påvirkning af bæklampret.

5.3.2 Vurdering af påvirkning af odder

Odder er et toprovdyr, der er afhængig af vandløb og søer med rigeligt fødegrundlag og god vandkvalitet. Odder har et stort territorie, der kan strække sig over 10-20 km vandløb, søbred og/eller kyststrækning. Odderen er nataktiv og lever primært langs uforstyrrede vandløb, søer og fjorde med tæt vegetation langs bredderne (Elmeros et al., 2024). Den lever hovedsageligt af fisk og dertil padder, krabber og ferskvandskrebs, vandfugle og smågnavere. Odderen bygger huler med indgange over og under vandet og afmærker territoriet med ekskrementer. Parring kan ske året rundt, men de fleste unger fødes om foråret.

Efter at have været tæt på udryddelse i Danmark er odderbestanden i fremgang. Den er nu udbredt i store dele af Jylland og har spredt sig til Fyn og dele af Sjælland. Bestanden er steget fra ca. 200 individer til omkring 1.000 over de seneste 20 år.

Udbredelse i området

Der er fundet spor/ekskrementer fra odder på undersøgelsesstationen i Elling Å systemet i den seneste overvågningsperiode. Ved den forrige overvågningsperiode blev der registreret odder både i Elling Å systemet og i Bangsbo Å systemet. Det vurderes dog, at arten benytter Natura 2000-området i langt større grad end illustreret ved overvågningen, og ud fra områdets karakter med mange små og middelstore vandløb og uforstyrrede skjulesteder vurderes der at være forudsætninger for en stabil forekomst af odder i Natura 2000-området. Der vurderes således umiddelbart ikke at være trusler for artens forekomst i N8.

Trusler

Historisk set har odderen været truet af jagt, forurening og tab af levesteder. I dag er trafik en væsentlig trussel, da mange oddere bliver dræbt på vejene. Desuden kan forringelse af vandkvalitet og tab af passende levesteder påvirke bestanden negativt. Stigningen i bestanden over de seneste 20 år viser dog, at de aktuelle trusler ikke overstiger odderens formeringspotentiale og at odder overordnet set trives i det danske landskab. Der vurderes således umiddelbart ikke at være trusler for artens forekomst i Natura 2000-området N8.

Vurdering af påvirkning

Trafik, støj og menneskeskabte strukturer

I anlægsfasen kan der forekomme midlertidige påvirkninger som øget støj, menneskelig aktivitet og trafik i forbindelse med etablering af en energipark indenfor bekendtgørelsens rammer. Støj kan potentielt medføre kortvarig fortrængning af odder fra områder tæt på anlægsarbejdet, men arten er generelt tilpasningsdygtig og udviser fleksibel adfærd over for midlertidige forstyrrelser. Da odderen er nataktiv og anlægsarbejdet primært forventes udført i dagtimerne, vil tidsmæssig overlapning være begrænset. Støjpåvirkningen aftager desuden hurtigt med afstanden, og ved nærliggende vandløb vurderes lydniveauet at være lavt og af kort varighed.

En eventuel forøgelse af trafikmængden vil hovedsageligt finde sted på eksisterende adgangsveje til og fra det foreslåede udpegede areal. Da der ikke etableres nye gennemgående veje eller permanente barrierer, og anlægstrafikken er midlertidig og af begrænset omfang, vurderes risikoen for trafikdrab på odder som meget lav.

Da bekendtgørelsen kun nedsætter rammerne for en potentiel fremtidig arealanvendelse, og der på nuværende niveau, ikke er fastlagt, hvor indenfor det potentielt udpeget areal opsættes vindmøller og solceller. Der vides derfor på nuværende niveau, ikke hvor meget lys og støj der potentielt vil kunne forekomme indenfor det potentielt udpegede areal, samt om der skabes strukturer ned mod vandløbet, som vil fortrænge odder. Dette vil først fremgå i senere planlægning og projektering. Det vurderes derfor, at med udkast til bekendtgørelsen, at der ikke vil være en påvirkning af odder.

6. SAMLET KONKLUSION

Det konkluderes ud fra vurderingen af den forventede sandsynlige påvirkning af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for N4 og N8, at det kan afvises, at der vil ske en væsentlig påvirkning af arter på områdernes udpegningsgrundlag og områdernes integritet. Der skal derfor ikke gennemføres en Natura 2000-konsekvensvurdering.

7. REFERENCER

- Arter.dk. (2025). *Arter*.
- Carl & Riis. (2018). *Atlas over danske saltvandsfisk - Havlampret*.
- Danmarks Miljøportal. (2025). *Danmarks Miljøportal*. <https://arealinformation.miljoportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>
- DOF Birdlife. (2025). *DOFbasen - af Dansk Ornitologisk Forening*. <https://dofbasen.dk/kort.php>
- DTU Aqua. (2025). *Fiskepleje.dk*.
- Elmeros, M., Fjederholt, E. T., Møller, J. D., Baagøe, H. J., Bladt, J., & Kjær, C. (2024). *Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV. Del 2 – Odde og flagermus*.
- Habitatbekendtgørelsen, Pub. L. No. BEK nr 1098 af 21/08/2023, Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (2023). <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2023/1098>
- Habitatdirektivet, RÅDETS DIREKTIV 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter. (1992). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A01992L0043-20130701>
- Miljøstyrelsen. (2021). *MiljøGIS for offentliggørelse af vandområdeplaner 2021-2027*. <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>
- Miljøstyrelsen. (2022). *MiljøGIS - Natura 2000 planer 2022-2027*. <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>
- Miljøstyrelsen. (2023a). *Natura 2000-plan 2022-27 Åsted Ådal, Bangsbo Ådal og omkringliggende overdrev N8*.
- Miljøstyrelsen. (2023b). *Natura 2000-plan 2022-27 Hirsholmene, havet vest herfor og Elling Å's udløb N4*.
- Moeslund, J. E., Nygaard, B., Ejrnæs, R., Alstrup, V., Baagøe, H. J., Bell, N., Bruun, L. D., Bygebjerg, R., Carl, H., Christensen, M., Damgaard, J., Dylmer, E., Elmeros, M., Flensted, K., Fog, K., Goldberg, I., Gønget, H., Heilmann-Clausen, J., Helsing, F., ... Wind, P. (2023). *Den Danske Rødliste*. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø Og Energi. www.redlist.au.dk
- Naturbasen.dk - Licensnr: E05/2015. (2025). *Naturbasen - Danmarks nationale Artsportal*.
- Plan- og Landdistriktsstyrelsen. (2025). *Kort.plandata.dk*. <https://kort.plandata.dk/spatialmap>
- Rådet for de Europæiske fællesskaber. (1979). Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle. *De Europæiske Fællesskabers Tidende, april 1979, 27*.